

Anatol DICȚIONAR EREMIA TOPONIMIC (II)

Apărătura, pădure mare în partea de nord-vest a Codrilor Bâcului, între satele Rădenii Vechi, Bahmut, Vălcineț și Temeleuți (Călărași). În această zonă se întâlnesc mai multe nume topice minore, apărute prin polarizare toponimică, fiind deci motivate de toponimul cercetat: *Drumul Apărăturii* (Bahmut), *În Apărătura*, pământ arabil și parte de pădure (Temeleuți), *La Apărătura*, loc în pădure (Sâghieni), *Cișmeaua Apărăturii* (Vălcineț). Este un toponimic cu rezonanță istorică, despre care însă documentele nu ne furnizează informații asupra obiectului topografic și a vechimii denumirii lui.

Sursele lexicografice înregistrează apelativul *apărătura* cu principalele sensuri: „întăritură, fortificație” [1, p. 189], „loc (pășune, pădure) oprit pentru accesul lumii”, „loc în pădure oprit pentru accesul oamenilor sau vitelor” [2, p. 51, 64], „pădure în care este interzisă tăierea copacilor, păscutul vitelor; rezervație naturală”, „loc întărit; cetate, fortificație” [3, p. 16-17]. Cu înțelesul „cetate, fortificație” întâlnim cuvântul în Letopisețul lui Grigore Ureche: „Văzându împăratu atâtea amestecuri ce se făcea în țară, gândi să slăbească țara din temelie, să nu se mai afle **apărături** și lăsă cuvântul că cine va răsăpi cetățile din țara Moldovei, aceluia îi va da domnia” [4, p. 100].

Toponimul în discuție pare să aibă la bază entopicul *apărătura* cu sensul „pădure în care este interzisă tăierea copacilor, păscutul vitelor”, formație postverbală de la *a apăra* „a proteja, a ocroti”, cu sufixul *-ătură*. Pe timpuri, pădurile, ca și rezervațiile naturale din zilele noastre, se ocroteau prin dispoziții și acte domnești. Se interzicea în aceste locuri vânatoarea de animale, în afară de cele ale domnitorilor și dregătorilor curții domnești. Prin alte părți aceste locuri de pădure se numesc: *Braniștea*, *Opritura*, *Popritura*, *Rezervația*. În Moldova de peste Prut și în alte provincii is-

* Continuare. Începutul în *Limba Română*, nr. 4-6, 2007, p. 97-104.

torice românești se întâlnesc toponimele: *Apărătura, Braniștea, Braniștea Băcioaiei, Braniștea lui Samoil, Braniștea lui Stănilăp, Brăniștioara* [5, vol. I, partea I, p. 140; 6, p. 86, 440].

Bătag, terenuri agricole, locuri mlăștinoase: *Bătagul* (Bucișca, Rezina; Hâjdieni, Orhei; Nișcani, Călărași; Pașcani, Criuleni; Tocuz, Căușeni; Varnița, Aneții Noi), *Bătagurile* (Codreanca, Strășeni; Ghidighici, mun. Chișinău; Horești, Hâncești; Ignăței, Rezina, Jora de Sus, Orhei; Tohatin, mun. Chișinău), *În Bătag* (Leova, Rezina) *În Bătguri* (Gordinești, Orhei) *În Deal la Bătaguri* (Izvoare, Orhei) ș.a. Entopicul *bătag*, care a stat la baza toponimelor menționate, este răspândit pe întreg teritoriul Basarabiei, având sensurile general cunoscute: „pământ umed după ploaie și uscăcios în timp de secetă”, „pământ cu fertilitate scăzută”, „loc mocirlos, noroios”. Pe alocuri termenul a fost înregistrat și cu semnificațiile: „vâlcea umedă, băltoasă” (Butuceni, Trebujeni, Orhei), „pământ sărătuos” (Chiștelnița, Nucăreni, Telenești) [3, p. 23], variantele lui fonetice de circulație mai restrânsă sunt: *batac, batag, bătac, bătagă, bătoagă*.

Cuvântul *bătag* (*batac, batag*) nu figurează în dicționarele actuale. Ca apelativ (*batac* „ghiol”) și toponim a fost înregistrat în jud. Tulcea, la Mahmudia (România) [7, p. 216; 8, p. 701]. Cu forma *bamak* și cu sensul „baltă, mocirlă” e cunoscut în *bulgară* [9, vol. I, p. 36]. În română a pătruns pe cale directă din turcă, unde *batak* înseamnă „baltă”, „mlăștină, mocirlă”, iar *batakli* – „mlăștină, mocirlos”, *bataklik* – „loc mlăștină, mocirlos” [10, p. 65]. Cf. și găg. *batak* „mlăștină, smârc”, *batakli* „mlăștină, glodos”, *bataklâk* „loc mlăștină; mlăștină, mocirlă” [11, p. 74]. În împrumuturile lexicale din limba noastră prefacerea lui *c* (*k*) în *g* este un fenomen fonetic obișnuit: băgeag (bageacă) < tc. *bacak*, băltag (baltag) < tc. *baltak*, borceag < bg. *bacak*, ciomag < tc. *çomak*, dărag (darac) < tc. *darak*, meleag < ung. *mellék*.

Pe terenul limbii române *bătag* a dat naștere adj. *bătăgos* „(lac) acoperit cu bătaguri; umed, glodos, mocirlos”, „sărătuos”, acesta participând la formarea microtoponimelor: *Lanul Bătăgos* (Coșernița, Criuleni), *Podicelul Bătăgos* (Sălcuța, Căușeni). Apare în funcție de apelativ în textele unor vechi documente: *Și de acolo la deal la niște bătaguri drept în vârful dealului* [1761, 12, p. 244]. *În fundul hârtopolului adâncu și altul mai în jos în niște bătaguri* [1805, 12, p. 389]. Entopicul *batac*, cu sensul „groapă plină cu apă, băltoacă”, era utilizat în limba română și în sec. XVIII-XIX. Într-un document oficial din anul 1784 se menționează: „Să se îndrepteze ulițele și drumurile de prin mahalale, să nu se mai afle gropi sau **batacuri**”.

Bătcăria, lacuri în lunca Prutului, la sud-vest de Văleni și la nord-vest de Slobozia Mare (Cahul), *Bătcăriile*, locuri în bălțile de la vest de satul Manta (Cahul). Nume topice similare se întâlnesc și în lunca băltoasă din dreapta Prutului, în jud. Galați (România), lângă comunele Frumușița și Sivița – *Bătcăriile*, *Fundul Bătcăriilor*, precum și între Măstăcani și Foltești, comune din același județ Galați – *Balta Bătcăriei* [13, p. 346]. Pe hărțile hidrografice ale Deltei Dunării sunt notate câteva lacuri cu numele *Bătcăria* și *Bătcăriile* [14, p. 8].

În graiurile limbii române din sud-vestul Basarabiei apelativul *batcă* e cunoscut cu sensul „pelican” (*Pelecanus anocrotalus*). Probabil că avem a face cu un împrumut lexical din limbile slave. Cf.: bg. *баба, бабка*, rus. *баба*, ucr. *баба, бабка* – toate cu înțelesul „pelican”. Aceeași origine pare să aibă și sinonimul termenului discutat *babiță* „pelican” [15, vol. I, p. 23; 16, p. 43]. La forma actuală a etimonului *бабка* s-a ajuns prin modificarea consoanei *b* în *t*, având ca stadiu intermediar fonemul *d*. Formația onimică *Bătcărie* are la bază același termen românesc *batcă*, derivat cu suf. *-ărie*, semnificația sa inițială fiind „lacul pelicanilor”. Derivatele colectiv-locale de la nume de păsări sunt destul de frecvente în toponimia românească: *Ciorăria, Corbăria, Gâscăria (Gâscării), Hulturimea, Hulubăria*.

Cobasna, sat din stânga Nistrului, situat la 22 km est de Râbnița. Coordonate geografice: 47°47' lat. N, 29°13' long. E. Se învecinează cu satele Chersunovca, Adreevca, Mihailovca Nouă din Republica Moldova și Domnița, Nestoita, Stanislavca din Ucraina. Este o așezare de români moldoveni cu vechime de câteva secole. Pentru prima dată apare notată cu denumirea *Kowasna* pe o hartă germană din anul 1740 [17]. Cu aceeași denumire o găsim și pe o hartă din 1756 [18]. Pe hărțile Statului Major Rus, începând din a doua jumătate a sec. al XVIII-lea, inclusiv pe hărțile topografice ruse din sec. al XIX-lea și pe cele administrative din sec. al XX-lea, până în zilele noastre, numele localității este grafiat *Colbasna (Kolbasnaia, Colbasnoe)*, formă coruptă, apărută prin asimilarea lexicală a toponimului *Covasna* la apelativul rusesc *колбаса* „cârnat, salam”.

Sursele documentare ulterioare confirmă vechimea și importanța așezării rurale *Cobasna (Colbasna)*: în 1794 și 1796 – sat cu biserică și enoriași ortodocși; în 1850-1851 este zidită din piatră biserica din localitate, pe locul bisericii vechi de lemn; în 1871 este deschisă o școală ministerială, iar în 1898 – o bibliotecă populară; în 1904 – sat cu 423 de curți și 1693 de locuitori, în 1940 satul avea 2834 de locuitori, în 1989 – 920 de gospodării și 2386 de locuitori, în 2000 – 920 de gospodării și 1494 de locuitori [19, vol. 3, p. 322-324].

Sursele istorice și cartografice nu fixează un râu *Colbasna*, pentru că acesta ca atare nu există. În uzul local pot fi auzite doar denumirile Valea Cobasnei, Râpa Cobasnei, dar foarte rar. Deci *Cobasna* (satul, valea, râpa), și nu *Colbasna*. Mai mult, locuitorii acestui sat se numesc *cobăsneni* (sing. *cobăsnean, cobăsneancă*), și nu *colbăsneni*. Antroponimia basarabeană fixează numele de familie *Cobăsnean* și *Cobăsneanu*. Peste tot, în localitatea dată și în satele din vecinătate, se află în circulație toponimul *Cobasna* și apelativul *cobăsneni*.

Galbena, râu, afluent pe stânga al Cogâlnicului, la satul Gura Galbenei (Cimișlia). Lungimea: 34 km. Izvorăște dintr-o pădure situată între comunele Logănești (Hâncești) și Ruseștii Noi (Ialoveni). Altitudini: 300-315 m la izvoare, 108 km la vărsare. Pe valea râulețului sunt așezate satele Fundul Galbenei, Buțeni, Fârlădeni și Gura Galbenei. Hidronimul a dat nume celor două

sate – *Fundul Galbenei* din partea de sus a văii și *Gura Galbenei* din extremitatea de jos a văii.

Prima mențiune documentară a denumirii râului datează din anul 1706, când se precizează hotarele unei părți de moșie din Lunca Mare, cuprinsă între râurile Botna și Cogâlnic, din preajma Ruseștilor [21, p. 149]. Ea apare notată în toate hărțile din sec. XIX-XX. Vechi sunt și satele Buțeni, la 1772 Bățeni, cu 77 gospodării [22, partea II, p. 98], și Fârlădeni, menționat pe harta lui Bawr din 1770 (1774).

Numele topic redă o particularitate a satului din partea locului – vale cu sol argilos, vale cu pământ lutos, sensul lui onimic fiind „lutoasă”. Deci această particularitate a solului, mai bine zis, aspectul cromatic al terenului a determinat apariția denumirii văii, care a devenit și nume al cursului de apă. Toponimia noastră cunoaște numeroase topice cromatice: *Balta Albă*, *Dealul Galben*, *Dealul Roșu*, *Izvorul Roșu*, *Lacul Roșu*, *Movila Roșie*, *Pârâul Negru*, *Stânca Neagra*.

Japșa, denumiri de lacuri, bălți și gârle în luncile râurilor Prut și Nistru: *Japșa* (Crihana Veche, Cahul), *Japșa Mălaiului* (Slobozia Mare, Cahul), *Japșa de sub Cetate* (Giurgiulești, Cahul), *Jăpcile Beleului* (Câșlița-Prut, Cahul); *Japșa* (Purcari, Ștefan-Vodă), *Jăpșa* (Hlinaia, Slobozia), *Jepșa* (Cioburciu, Slobozia), *Japca* (Dubău, Dubăsari) ș.a. Hidronime formate de la entopicul *japșă* se întâlnesc și în zonele limitrofe Deltei Dunării, pe cursul inferior al Dunării și, mai cu seamă, între brațurile de vărsare în mare ale acestui fluviu: *Japca*, *Japcea*, *Jepcile*, *Japcea lui Anton*, *Japcea lui Gheorghii*, *Japcea Troianului* (Reni, reg. Odesa, Ucraina), *Japșa Brânzanului*, *Japșa Lungă*, *Japșa Lungulețul*, *Japșa Repedea*, *Japșa Înfundată*, *Japșea*. Pentru o localizare mai exactă a hidronimelor a se vedea sursele informative cu numele bibliografice: 7, p. 332-333; 6, p. 54, 516; 13, p. 348, 23, p. 46.

Este de menționat că zonele de răspândire a numelor topice discutate formează împreună un areal hidronimic compact, care ar putea fi denumit *danubiano-pruto-nistrean*. În limitele acestui areal circulă curent termenul entopic *japșă*, cu variantele fonetice *japcă*, *japce*, *jepșă*, *jepșa*, având respectiv pluralul *japșe*, *japce*, *jăpci*, *jepci*, *jepșe*. Sensul general al termenului este „sursă de apă stătătoare sau curgătoare”, local însă semnificațiile lui apar mai mult ori mai puțin diferențiate: „balcă, lac”, „braț de râu”, „gârlă”, „lac lungăreț și neadânc”, „baltă cu stuf”, „gârlă rămasă ca baltă”, „baltă cu pește” (a se vedea aceleași numere bibliografice).

„Dicționarul elementelor românești din documentele slavo-române” îl inserează pe *japșe*, cu trimitere la *zapșe* „băltoacă”, „braț de râu”, în funcție de toponim, datat cu anul 1600 [24, p. 116, 267]. Forma de origine a entopicului în cauză pare să fie *japșă*, care reproduce apelativul de proveniență slavă *жабка*, derivat cu suf. *-ka* de la *жаба* „broască”, semnificația fiind „baltă (băltoacă) cu broaște”. Cf.: rus. *жабина*, *жабка* „groapă, lășătură, luncă”, ucr. dial. *жабка* „baltoacă (iaz) cu broaște”, bg. *жабиняк*, *жабче*, *жебина*, formații de la același radical, dar cu alte sensuri [9, p. 519-520; 25, vol. I, p. 524]. În limba română termenului entopic îi corespund derivatele *broscar*, *broscărie* și *niorcar*

(< nioarcă, mioarcă „broască”), de la care s-au format numele topice *Brosca-rul*, *Broscăria* și *Niorcarul*.

Odmăt, locuri pe malurile și în văile râurilor Prut și Nistru: *Odmătul* (Colibași, Cahul), *Odmătul de la Sălcii* (Văleni, Cahul), *Odmătul Turunciucului* (Hlinaia, Slobozia). În localitățile de pe cursul inferior al Prutului și Nistrului, termenul entopic *odmăt* e cunoscut cu sensurile: „vârtej de apă într-un râu; volbură, vâltoare” (Câșlița-Prut, Giurgiulești, Slobozia Mare, Văleni, Cahul), „loc adânc într-o apă curgătoare sau stătătoare; bulboană” (Corotna, Hlinaia, Slobozia).

Entopicul a fost înregistrat de A. Scriban, cu mențiunea *regional* pentru județele Brăila, Covurlui, Tecuci (vezi numărul bibliografic 25), apoi și de alte surse lexicografice și de specialitate în domeniul toponimiei: reg. *otmet* „vârtej, bulboană” [15, vol. VII, partea II, p. 129, 377]; *otmăt (otmet)* „anafor” („curent circular de apă”) localizat în unele comune din jud. Brăila, Galați și Ialomița [Țurlan, 26, p. 334], *otmet* „loc adânc într-o apă curgătoare, cu vârtej ascuns”, „lac mic format în albia unui râu prin adunarea apei într-o groapă” [Deal Moldovanu, 27, p. 30-31], *odmăt* „vârtej de apă într-un râu”, cu variantele fonetice *odmet*, *otmăt*, *otmet* [A. Eremia, 3, p. 132-133; idem, 23, p. 63-64].

Apelativul românesc *odmăt (otmet)* este de origine slavă, în care *отметъ* ar proveni din *отметать* „a înlătura”, „a arunca”, „a învălui”, format din preoziția (prefixul) *om-* și verbul *метать* „a arunca”, „a îngrămădi”. Cf.: ucr. dial. *отमितъ* „bulboană”, ucr. pol. *odmjet* „albia de râu”, „vârtej de apă, genune” [23, p. 64; 28, p. 118]. Denumirile *Odmăt* și entopicul *odmăt (otmet)* fac un areal comun cu *Barc*, *Japșă* și *barc*, *japșă* în zona danubiano-pruto-nistreană. În toponimia limbilor slave sunt frecvente numele topice: *Odmjet*, *Odmeci (Otmec)*, *Udmet*, *Udmeat*.

Otmoc, locuri în lunca Prutului: *Otmocul*, fost lac, acum teren agricol, la vest de comuna Roșu (Cahul); *Otmocul*, cu Varianta *Otmohul*, odinioară lac în lunca Prutului, la sud-vest de Zărnești (Cahul). Termenul etimon *otmoc* cu sensurile „loc îmbibat cu apă”, „loc cu multe izvoare” a fost înregistrat în localitățile din stânga Nistrului, Ocnița și Podoima (Camenca), în satele prutene și din preajma Dunării, aici fiind cunoscut cu înțelesurile „loc umed, băltoș”, „lac, baltă” [3, p. 136; 29, AO-Orlovka, Satul Nou]. Aproximativ cu aceeași semnificație îl găsim în studiul monografic „Toponimia românească” de Iorgu Iordan – *otmoc* „loc umed (pe o câmpie, pe un ogor)” [6, p. 525] și în „Chestionarul toponimic” de Dragoș Moldovanu – *otmoacă* „pământ îmbibat cu apă, care mustește datorită izvoarelor” [27, p. 57].

În terminologia entopică românească basarabeană acestui cuvânt îi corespund sinonimele: *bahnă*, *băhniș*, *chișteală*, *chiștelniță*, *mocirlă*, *mociură*, *rojină*. Entopicul poate fi pus în raport rus. *отмок* „loc umed” sau ucr. *отмок* „loc apătos, băltoș”, apelative înrudite cu rus. *отмокать* „a înmuia”, *отмочить* „a înmuia”, *отмочка* „înmuierare, îmbibare”. Să se compare și alte formații rusești cu prefixul *om-*: *отвал* „răsturnare, dărâmare, surpare”, „grămadă de pământ”; *откос*

„pantă, povârniș, pripor, coastă de deal”; *отлив* „vărsare, scurgere”, „reflux”; *отлог* „înclinare, pantă, povârniș, coastă de deal”; *отрог* „ramificație muntoasă”; *отток* „scurgere”, „canal de scurgere”.

Răcătău, râu, afluent pe stânga al Bucovățului, în satul Lozova (Strășeni), izvorăște de prin niște vâlcele, care își au obârșia sub cel mai înalt deal din Basarabia – Bălănești, cu altitudinea 428 m de la nivelul mării, curge printr-o zonă păduroasă spre est, apoi spre sud-est și iar spre est, până la vărsarea lui în râul Bucovăț. Are lungimea de aproximativ 35 km. Acumulează apele mai multor pârâie de pe văile și vâlcelele satelor Căbaiești, Horodiște, Ciorești. Pe valea Răcătăului sunt așezate satele: Căbaiești (fost Cunila), Buda, Pârjolteni (Călărași). Pe o vâlcea de stânga văii se află comuna Horodiște (Călărași).

Hidronimul apare menționat într-o hotarnică a Mănăstirii Căpriană din anul 1545: „(Hotarul) trece peste Cunila și se suie la deal la Lacul cu Rogoz și merge prin mijlocul codrului și se coboară la Lacul Negru și trece peste valea Ciorăștilor prin poiene și se suie la deal pe Valea Coarbei și iese deasupra Ciorăștilor pâr deasupra Răcătăului” [21, p. 12]. La 1812, râul este notat *Cunila*, fiind inclus ca reper în hotarele satelor Lozova, Sadova, Vorniceni ș.a.: „pe zarea Sadovei, iar pe la zarea Sadovei la gura Cunilei și de acolo pe zare până la mănăstirea lui Varzar” [21, p. 266]. Sursele cartografice îl notează alternativ: *Cunila* (1770), *Cunila* și *Răcătău* (Reketev, Rekitev, 1820, 1887), apoi *Răcătău* (*Raketeu*, *Reketeu*, *Riketeu*, 1917, 1925, 1944, 1980). În spațiul de la est de Carpați sunt atestate documentar cu acest nume un pârâu în jud. Bacău, afluent al Siretului, precum și un sat și mănăstirea de la Răcătău [sec. XV-XVIII, 30, p. 207-208].

Sub aspect derivațional, numele topic reprezintă o formație onimică pe terenul unei limbi slave răsăritene: *раkitовая балка (долина)* „valea cu răchită, cu sălcii”. Denumirea a fost preluată de români, probabil, din vorbirea populației ruse sau ucrainene, cu care strămoșii noștri au conviețuit în regiunile carpatonistrene timp îndelungat, până la asimilarea totală a grupurilor etnice respective. În limba română această denumire a fost ulterior modificată conform legilor fonetice proprii: *a* neaccentuat din prima silabă a fost transformat în *ă*, suf. *-ov* în *-ău* (cf. *Dubova* > *Dubău*, *Voroncova* > *Vărăncău*), iar terminația *-aia* redusă. În toponimia limbilor slave se întâlnesc numeroase formații onimice de acest fel: rus. *Rakitova*, *Rakitna*, ucr. *Rokitovo*, s.-cr. *Rakitovo*.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

1. *Dicționarul limbii române*, Academia Română, București, vol. 1, 1906 și urm.
2. Teodor Porucic, *Lexiconul termenilor entopici din limba română*. (Extras). Chișinău, 1931.
3. Anatol Eremia, *Dicționar explicativ și etimologic de termeni geografici*, Chișinău, 2006.
4. Grigore Ureche, *Letopisețul Țării Moldovei // Letopisețul Țării Moldovei*, Chișinău, 1990.
5. *Tezaurul toponimic al României. Moldova*, București, vol. I, părțile 1-2, 1991.
6. Iorgu Iordan, *Toponimia românească*, București, 1963.

7. Valentin Țurlan, *Din terminologia entopică legată de pescuit (I)* // Limba română, nr. 3, 1970.
8. Gr. Dănescu, *Dicționar geografic, statistic și istoric al județului Tulcea*, București, 1896.
9. *Български етимологичен речник*, Sofia, vol. I, 1971.
10. *Turețko-russki slovar*, Sostavitel D. A. Magazanik, Moscova, 1945.
11. *Dicționar găgăuz-rus-moldovenesc*, Moscova, 1973.
12. Aurel Sava, *Documente privitoare la târgul și ținutul Orheiului*, București, 1944.
13. Paul Pășteanu, Valentin Țurlan, *Din toponimia bălții Brateșului* // *Anuar de lingvistică și istorie literară*, Iași, tomul XXXI, A, 1986-1987.
14. *Delta Dunării*, Tulcea, 1987 (Extras).
15. *Dicționarul limbii române*, Academia Română, București, vol. I, 1913 și urm.
16. *Scurt dicționar etimologic*, Chișinău, 1978.
17. *Karte von der Walachei und der Moldau*, Augsburg, 1740.
18. *Hungaria, Walachie et Moldaviae* (hartă din 1756).
19. *Localitățile Republicii Moldova*, Chișinău, vol. I-VII, 1999-2007.
20. Aurel Sava, *Documente privitoare la târgul și ținutul Lăpușnei*. București, 1937.
21. *Recensămintele populației Moldovei din anii 1772-1773 și 1774* // *Moldova în epoca feudalismului*, Chișinău, vol. VII, părțile I-II, 1975.
22. Anatol Eremia, *Tainele numelor geografice*, Chișinău, 1986.
23. *Dicționarul elementelor românești din documentele slavo-române (1374-1600)*, București, 1981.
24. Valentin Țurlan, *Din terminologia entopică legată de pescuit (II)* // *Lucrări științifice*, Institutul Pedagogic Galați, vol. IV, 1970.
25. Dragoș Moldovanu, *Chestionar toponimic și entopic cu un glosar de entopice onomasiologice. Iași, 1978.*
26. Marian Jurkowski, *Ukrainska terminologia hydrograficzna*, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk, 1971.
27. *Arhiva onomastică a Institutului de Filologie al A.Ș.M. (AO)*, Chișinău, 1968-2007.
28. Alexandru I. Gonța, *Documente privind istoria României. A. Moldova. Veacurile XIV-XVII (1384-1625). Indicele numelor de locuri*, București, 1990.